

Tvorba hospodárskeho výsledku podniku, funkcie zisku, tvorba cash flow, finančné ciele podniku

Podnikové hospodárstvo

Bc. Pavol Gašpierik, 1. IŠ ME

ak. rok: 2006/2007

Obsah

1	Teoretická časť	3
1.1	Výnosy podniku	3
1.2	Náklady podniku	5
1.3	Hospodársky výsledok	5
1.4	Zisk	6
1.5	Cash flow	7
1.6	Zisťovanie cash flow	8
1.7	Finančné ciele podniku	12
2	Praktická časť	16
2.1	Hospodársky výsledok – výpočet bilančného zisku	16
2.2	Výpočet cash flow	18
3	Kontrolné otázky a úlohy	19
3.1	Otázky a úlohy	19
3.2	Odpovede na otázky a riešenie úloh	21
4	Použitá literatúra a informačné zdroje	23

1 Teoretická časť

Výnosy, náklady a predovšetkým hospodársky výsledok patria k najdôležitejším charakteristikám hospodárenia každého podniku.

1.1 Výnosy podniku

Výnosy podniku sú peňažné čiastky, ktoré podnik získal zo všetkých svojich činností za určité obdobie, bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade. Výnosy sa podľa princípov tzv. aktuálneho účtovníctva prejavujú v prírastku aktív alebo znížení záväzkov.

Hlavnými výnosmi podniku sú **tržby**. Tržby predstavujú peňažné príjmy získané za predaj výrobkov, služieb, príjmy z nájomného budov, pozemkov a pod. Sú rozhodujúcim finančným zdrojom podniku, ktorý slúži na:

- úhradu nákladov a zabezpečenie jednoduchej reprodukcie výrobných činiteľov,
- úhradu daní a poplatkov.

Rozlišujú sa hrubé tržby ako suma faktúr vydaných v priebehu obdobia a čisté tržby ako hrubé tržby očistené o dobropisy za vrátený tovar a rôzne zľavy odberateľom.

K výnosom ďalej zaradíme **aktivovanie výkonov vlastnej výroby**, t.j. výnosy z vyrobených výkonov, ktoré podnik nepredáva, ale ponecháva si ich pre vlastnú potrebu. Tieto výkony sa stávajú súčasťou investičného alebo obežného majetku, t.j. aktív, „*aktivovanie*“.

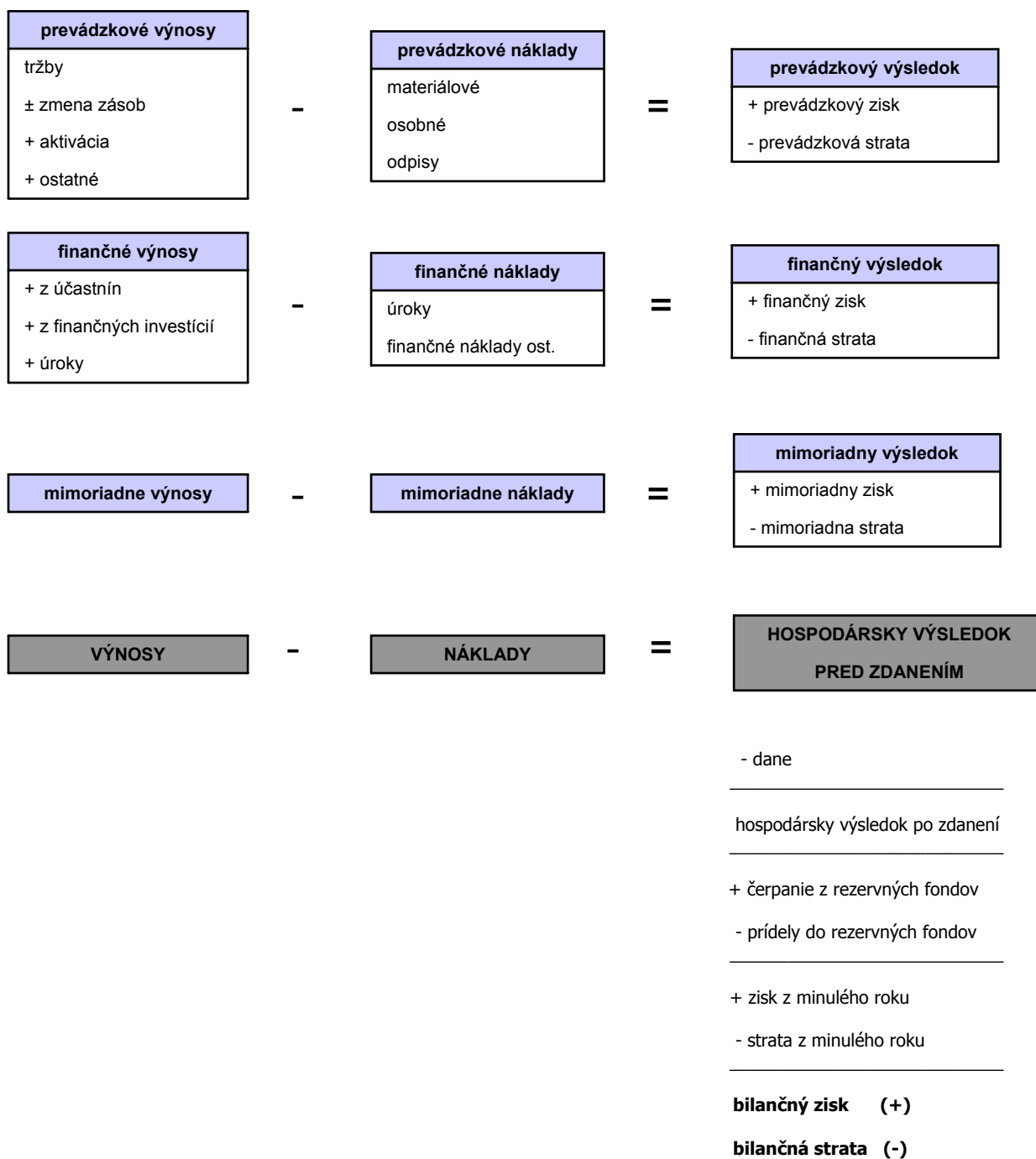
Zmena stavu zásob výrobkov a nedokončenej výroby je rozdiel medzi konečnou a počiatočnou zásobou. Zmena stavu zásob výrobkov, nedokončenej výroby, príp. polotovarov vlastnej výroby môže predstavovať:

- zvýšenie stavu (konečný stav je vyšší ako počiatočný),
- zníženie stavu (konečný stav je nižší ako počiatočný).

Ostatné výnosy – napr. z predaja investičného majetku, výnosy zo závodného stravovania, kurzové rozdiely, výnosy z predaja cenných papierov a pôžičiek.

Výnosy podniku môžeme rozdeliť na:

- prevádzkové výnosy* – získané z prevádzkovo – hospodárskej činnosti, t.j. pre ktorú bol podnik založený,
- finančné výnosy* získané z iných činností – z účasti a finančných investícií,
- mimoriadne výnosy* získané napr. predajom odpísaných strojov.

Obr. 1 Výnosy, náklady, hospodársky výsledok

1.2 Náklady podniku

Náklady podniku sú peňažné čiastky, ktoré podnik účelne vynaložil za získanie výnosov.

Náklady podniku tvoria:

- a.) prevádzkové bežné náklady (materiálové, osobné)
- b.) odpisy
- c.) ostatné prevádzkové náklady
- d.) finančné (neprevádzkové) náklady – úroky a iné finančné náklady
- e.) mimoriadne náklady (napr. dary, mimoriadne odmeny).

1.3 Hospodársky výsledok

Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi tvorí hospodársky výsledok. Ak prevyšujú výnosy náklady, ide o **zisk**, ak prevyšujú náklady výnosy, ide o **stratu**.

Schematicky môžeme tieto vzťahy znázorniť nasledovne:

Pre účely zistenia hospodárskeho výsledku vedie podnik minimálne dva účtovné výkazy a to súvahu a výkaz ziskov a strát.

V súvahe vychádzame zo zmien čistého imania. Rozdiel medzi výškou začiatočného a konečného stavu tvorí zisk vtedy, ak sa objem čistého imania zvýšil. Zníženie stavu čistého imania sa označuje ako strata.

Čisté imanie je časť hodnoty celkového majetku, ktorá nie je určená na uspokojenie nárokov tretích osôb. Jeho výška závisí od zmien majetku a záväzkov v peňažnom vyjadrení.

Hospodársky výsledok vo výkaze ziskov a strát zistíme porovnaním výnosov účtovného obdobia a s nákladmi účtovného obdobia.

Obidve metódy musia dávať rovnaký výsledok, čo môžeme znázorniť pomocou *Obr. 2*.

Obr. 2 Porovnanie nákladov a výnosov a zistenie hospodárskeho výsledku s porovnaním výkazov ziskov a strát

1.4 Zisk

Zisk je cieľom a podnetom podnikania. U drobného výrobcu môže nad ziskovým hľadiskom prevážiť jeho celkové uspokojenie zo samostatnej, nezávislej činnosti. Vo veľkých akciových spoločnostiach môže dôjsť k určitému rozporu medzi záujmami platených manažérov a záujmami vlastníkov (akcionárov).

V každom prípade však **zisk plní dôležité funkcie**:

- 1.) *kritériálna funkcia* je kritériom pre rozhodovanie o všetkých základných otázkach ekonomiky podniku – o objeme výroby, nových výrobkoch, investíciách,
- 2.) *rozvojová funkcia* je hlavným zdrojom akumulácie, t.j. tvorby finančných zdrojov pre ďalší rozvoj podniku,
- 3.) *rozdeľovacia funkcia* je základom rozdeľovania čistých dôchodkov medzi podnik a štát,
- 4.) *motivačná funkcia* je motívom podnikania a môže byť základom hmotnej zainteresovanosti pracovníkov podniku.

Pretože zisk je rozdielom medzi výnosmi a nákladmi, sú dva spôsoby jeho zvyšovania – znižovaním nákladov a zvyšovaním výnosov.

Oba spôsoby sú komplexné veličiny, ktoré ovplyvňuje množstvo iných činiteľov.

1.5 Cash flow

Z hľadiska platobnej schopnosti podniku dôležitejšie ako sledovanie výnosov, nákladov a zisku je plánovanie peňažných príjmov a peňažných výdavkov. Pohyb peňažných tokov, náplňou ktorých sú najrôznejšie peňažné príjmy a výdavky, sa všeobecne označuje pojmom cash flow. Cash flow je reálny pohyb (tok) peňazí v podniku. Cash flow sa zaviedol ako dôležitý ukazovateľ v dôsledku

- rozdielu medzi pohybom hmotných prostriedkov a ich peňažným vyjadrením (napr. kúpa stroja na úver),
- časového nesúladu hospodárskych operácií vyvolávajúcich náklady a ich finančným zachytením (napr. vznik mzdových nákladov a výplata miezd), používaním rôznych účtovných metód (napr. rôznych spôsobov odpisovania investičného majetku a rôzneho oceňovania zásob).

Vznikajú totiž rozdiely medzi nákladmi a výdavkami, výnosmi a príjmami a v dôsledku toho rozdiely medzi ziskom a cash flow.

O aké konkrétne pohyby peňazí ide?

Medzi subjekty peňažných tokov patria:

- dodávatelia
- odberatelia
- štátny rozpočet a rozpočet miezd a obcí
- banky a ostatní veritelia
- nadácie
- vlastníci
- zamestnanci

Dodávatelia sú príjemcami platieb za dodávky materiálu, surovín, služieb, ktoré predstavujú pre daný podnik vstupy. Dodávatelia tiež sú dodávateľmi fixného majetku (pozemky, stroje), za ktorý dostávajú buď platby, alebo splátky úverov a úroky z nich.

Dodávatelia však môžu byť pre daný podnik aj poskytovateľom krátkodobého, predovšetkým obchodného úveru.

Odberatelia platia podniku buď jednorazové platby za predaj výrobkov, služieb za hotové, predaj fixných aktív prípadne aj časti obežného majetku. Odberatelia však môžu aj splácať obchodný úver a platia úroky z úveru.

Štátny rozpočet a rozpočet miest a obcí, sú príjemcami daní a poplatkov podniku, a to podľa príslušnej legislatívy. Podnik však môže byť aj príjemcom dotácie od štátneho rozpočtu.

Banky a ostatní veritelia poskytujú podniku rôzne formy úverov a pôžičiek. Podnik tieto úvery spláca a platí tiež úrok z úveru.

Nadácie podporujú formou dotácií verejno – prospešné programy a sú zároveň prijímateľom rôznych príspevkov a darov od podnikateľských subjektov pre svoju verejno – charitatívnu prácu.

Vlastníci poskytujú základné kapitálové vklady podniku pri jeho založení, prípadne podľa potreby aj dodatočné vklady, ktorými sa zvyšuje vlastný kapitál podniku. Vlastníci dostávajú podiely na zisku ako výnos zo svojho kapitálového vkladu. Jeho výška, charakter a spôsob vyplácania závisí od organizačno – právnej formy podniku a od konkrétnych podmienok spoločenských zmlúv.

Zamestnanci sú poberateľmi miezd a plátov, ktorých súčasťou sú aj zálohy na mzdy, prémie, odmeny, osobné ohodnotenia a pod. Aj zamestnanci sa môžu stať vlastníkami podniku (v prípade zamestaneckých akciových spoločností). V takom prípade sú ich peňažné vzťahy s podnikom zhodné so skupinou vlastníkov.

1.6 Zisťovanie cash flow

Aby sme rozlíšili medzi tokom peňazí a ich zásobou, zavedieme pojem peňažné fondy, t.j. zásoby peňazí v akomkoľvek stave.

Zdrojom peňažných fondov je rast dlhov a vlastného majetku a zníženie aktív (predaj zásob). Spotrebou peňažných fondov je zníženie dlhov alebo vlastného majetku (splátkou požičky) a rast aktív (nákup zásob).

Cash flow zisťujeme dvoma metódami:

- 1.) *priamou metódou*, keď čiastky cash flow zisťujeme ako celkové sumy všetkých výdavkov vedúcich k spotrebe fondov,
- 2.) *nepriamou metódou*, keď vychádzame z čistého zisku, ku ktorému pripočítame ďalšie výdavky a odpočítame dôchodky, ktoré nevyžadujú pohyb peňazí.

Obidve tieto metódy rozlišujú tri oblasti činnosti podniku:

- 1.) *prevádzka* – v tejto oblasti sa sústreďujú výsledky prevádzkovej činnosti (čistý zisk), zmeny pohľadávok u odberateľov, zmeny dlhov u dodávateľov, zmeny zásob a pod.,
- 2.) *investície* – v tejto oblasti sa sústreďujú zmeny investičného majetku a jeho zdrojov,
- 3.) *financie* – v tejto oblasti sa sústreďujú fondy plynúce z použitia úverov, spoločných akcií, platenie dividend.

Kategória cash flow vo finančnom riadení a rozhodovaní sa využíva stále viac, a to predovšetkým:

- vo finančnej analýze pri hodnotení finančnej stability podniku a príčin zmien stavu peňažných prostriedkov
- pri krátkodobom plánovaní peňažných príjmov a výdavkov
- pri strednodobom a dlhodobom zostavovaní finančných prognóz podniku
- pri hodnotení efektívnosti investičných variantov
- a ako jedna z metód stanovenia základu trhovej ceny podniku.

Metóda cash flow je založená na zisťovaní peňažných tokov podniku prebiehajúcich na vstupoch a výstupoch podnikových hospodárskych činností. Rozdiel týchto peňažných pohybov predstavuje výnos.

Cash flow znamená skutočný, nie účtovný pohyb peňažných prostriedkov. Rozdiel, ktorý predstavuje peňažný výnos, sa nekryje s bilančným ziskom.

Čistý prevádzkový cash flow môžeme stanoviť podľa takejto kalkulácie:

bilančný zisk

+ náklady, ktoré nie sú súčasne výdajmi (odpisy, tvorba dlhodobých rezerv a fondov z nákladov a pod.)

- výdaje, ktoré nie sú súčasne nákladmi (prírastok nákladov budúcich období, čerpanie dlhodobých rezerv, úhrada odložených daní a pod.)

± zmena nepeňažných zložiek pracovného kapitálu, t.j.

+ pokles zásob a pohľadávok

+ prírastok krátkodobých záväzkov a rezerv, resp.

- prírastok zásob a pohľadávok

- pokles krátkodobých záväzkov a rezerv.

Pre finančné analýzy vypočítaný čistý cash flow upravujeme o ďalšie pohyby peňazí, napr. o emisie nových účastín a dlhopisov, prijaté krátkodobé a dlhodobé úvery, splátky dlhodobých záväzkov a dividend a pod.

Vyčíslenie cash flow pre potreby ohodnotenia podniku je potrebné upraviť podľa tejto schémy:

1. zisk po zdanení
2. / + / odpisy účtovné
3. / ± / zmena stavu pracovného kapitálu, t.j.
 - 3.1 zásob (zníženie = +)
 - 3.2 pohľadávok (zníženie = +)
 - 3.3 záväzkov (zvýšenie = +)
 - 3.4 úverov (zvýšenie = +)
 - 3.5 hotovosti (zvýšenie = +)
4. / + / dotácie k zisku
5. medzisúčet 1 až 4
6. / - / investície
7. / - / splátky úverov
8. / - / prídely fondom zo zisku

9. / - / dary
10. medzisúčet 6 až 9
11. saldo 5 – 10

Saldo predstavuje kalkulovaný cash flow ako výnos z peňažných tokov pre výpočet výnosovej hodnoty podniku.

Výnos pre potreby ohodnocovania podnikov sa stanovuje ako zisk po odpočítaní daní, ktorý sa ďalej zníži o odvody do obligatórnych fondov v tom prípade, ak budú predstavovať budúci výnos.

Stanovenie hodnoty podniku podľa predpovede budúcich peňažných tokov umožňuje metóda diskontovaného cash flow. Je založená na tých istých princípoch ako každá iná výnosová metóda. Stanovená je podľa budúcich príjmov, ktoré hodnotený podnikový majetok v budúcnosti prinesie a ktoré sa diskontujú na súčasnú hodnotu pri požadovanej miere návratnosti vložených prostriedkov.

Táto miera návratnosti sa chápe ako cena kapitálu. Metóda diskontovaného cash flow sa používa v tých prípadoch, keď nie je možné ohodnotenie majetku podniku súčasnými reprodukčnými cenami.

Pri použití metódy diskontovaného cash flow stanovíme hodnotu podniku nasledujúcim spôsobom:

$$H = C_1 / (1 + k) + C_2 / (1 + k)^2 + \dots + C_n / (1 + k)^n \quad (1)$$

kde C predstavuje čistý peňažný výnos a n je počet rokov, časový horizont, za ktorý sa oceňovanie vykonáva.

Činiteľ k vyjadruje v sebe tak časovú hodnotu peňazí, t.j. úrokovú mieru i ako aj mieru rizika spojenú s podnikateľskou činnosťou r :

$$k = i + r \quad (2)$$

Vzťah môžeme ešte rozšíriť o inflačný vplyv na hodnotu peňazí a to tým, že k reálnym hodnotám (označeným indexom re) doplníme hodnoty inflačné (označené indexom inf):

$$k = /i_{re} + i_{inf}/ + /r_{re} + r_{inf}/ \quad (3)$$

Podnikateľské riziko r môžeme upraviť i ďalšími činiteľmi. Uvádza sa takého jeho členenie:

$$r = x_u + x_p + x_y + x_m + x_i \quad (4)$$

kde x_u – priemerná úroková miera, bezrizikový úrok
 x_p – prirážka za všeobecné podnikateľské riziko
 x_y – prirážka za osobitné podnikateľské riziko závislé od odvetvia podnikania
 x_m – zrážka za zníženú mobilitu peňazí vložených do daného podniku
 x_i – zrážka za inflačné znehodnotenie peňazí.

1.7 Finančné ciele podniku

Finančné ciele podniku sú rozhodujúcou súčasťou podnikových cieľov z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska, sú základom kritérií pre rozhodovanie rôznych alternatív a pre hodnotenie celkovej efektívnosti podnikania.

Názory na vymedzenie cieľov podniku a finančných cieľov medzi ekonómami trhovej ekonomiky sa neustále vyvíjali a menili.

Najskôr sa zjednodušene predpokladalo, že základným cieľom podnikania je maximalizácia zisku. Tieto názory boli podrobované častej kritike, najmä pre statický prístup k formulovaniu cieľov.

V súčasnosti sa za základný cieľ podnikania (a tým aj finančný cieľ firmy) všeobecne považuje maximalizácia trhovej hodnoty firmy.

Vedľa hlavného, dlhodobého finančného cieľa podniku existujú i niektoré čiastkové, krátkodobé finančné ciele. Patrí medzi ne predovšetkým priebežné zabezpečenie **platobnej schopnosti** (likvidity podniku).

Platobná schopnosť podniku vyjadruje jeho schopnosť kryť peňažnými prostriedkami svoje záväzky v danej výške a v danom čase. Udržanie platobnej schopnosti je dôležitou súčasťou finančného riadenia podniku a koniec koncov je to základná podmienka fungovania podniku v trhovej ekonomike.

Udržanie platobnej schopnosti je signálom zdravého finančného hospodárenia firmy pre veriteľov, banky, dodávateľov, akcionárov a ostatných finančných investorov.

Od likvidity podniku je nutné rozlišovať **likviditu majetku**. Kapitál podniku je vložený do jednotlivých zložiek majetku. Každé konkrétne majetkové aktívum má rôznu dobu obratu. Najlikvidnejším aktívom sú pohotovosť peňažné prostriedky, ktorými možno momentálne platiť. Menej likvidné sú pohľadávky, pretože tie sa premenia na peniaze, až keď nám odberatelia zaplatia, čo trvá istý čas. Najmenej likvidné sú zásoby hotových výrobkov. Z časového hľadiska majú teda jednotlivé zložky podnikového majetku rôznu stupeň likvidity. Prirodzene, čím má podnik likvidnejšie formy majetku, tým lepšie môže zabezpečovať svoju platobnú schopnosť. Podnik by sa preto mal usilovať (v rámci svojich ekonomických a technických obmedzení) o vkladanie svojich peňažných prostriedkov do čo najlikvidnejších foriem majetku, prípadne vytvoriť si určitú rezervu likvidných prostriedkov. Rezerva likvidných prostriedkov nemusí mať podobu len pohotovosť peňazí udržiavaných v banke, ale aj formu cenných papierov, ktoré je možné bez problémov speňažiť na burze cenných papierov.

Dlhšie trvajúca platobná neschopnosť má za následok stratu dôveryhodnosti podniku a vyúsťuje do jeho likvidácie.

Ziskovosť (rentabilita) znamená schopnosť výrobku, produktu podniku prinášať zisk. Na hodnotenie úrovne rentability nám nestačí príslušná suma zisku, pretože táto nič nehovorí o jeho vzťahu k vynaloženým vstupom a úrovni ich zhodnotenia. Preto sa dáva zisk do pomeru k zdrojom vynaloženým na jeho tvorbu. Za zdroje môžeme považovať náklady, tržby, vlastný kapitál alebo celkový kapitál. Tým dostávame rad ukazovateľov s rôznou vypovedacou schopnosťou.

Likvidita a rentabilita sú do istej miery **konkurenčnými cieľmi**. Udržať optimálnu mieru rentability znamená vzdať sa vyššieho úrokového výnosu, naopak nízky stav likvidných prostriedkov síce umožňuje výnosnejšie alokovanie kapitálu, no súčasne zvyšuje riziko, že podnik sa dostane do platobnej neschopnosti. To znamená, že finančná politika pri konkretizácii svojich cieľov – likvidity a rentability – zvolí vždy kompromisné riešenie závislé od konkrétnej situácie podniku.

Pri tomto rozhodovaní dôležitú úlohu zohrávajú informácie, ktoré má podnik k dispozícii, a to najmä o stave a predpokladanom vývoji finančného okolia podniku a o jeho vnútornej finančnej situácii.

Pod finančným okolím podniku rozumieme všetky vonkajšie faktory, na ktoré podnik síce nemôže pôsobiť, ale ktoré významným spôsobom pôsobia na jeho finančné rozhodovanie.

Sú to predovšetkým nasledovné faktory:

Stav a vývoj konjunktúry možno charakterizovať predovšetkým tempom rastu hrubého domáceho produktu a vývojom odvetvia, v ktorom podnik pôsobí. Zo získaných údajov musí manažment podniku odhadnúť vývoj odbytu, tržieb a pod.

Daňová politika štátu ovplyvňuje finančné hospodárenie prostredníctvom diferencovaných sadzieb nepriamych daní a sadzbami a podmienkami zdaňovania podnikových dôchodkov.

Dotačná politika je zameraná na podporu technického rozvoja, stabilizácie, vývoja poľnohospodárstva a potravinárstva, opatrení ekologického charakteru, rozvoj exportu, podporu malých a stredných podnikov a pod.

Colná politika prostredníctvom vývozných cel a dovozných prirážok ovplyvňuje úroveň podnikových nákladov a ich prostredníctvom cenovú hladinu v ekonomike.

Monetárna politika sa odvíja od politiky emisnej banky vo vzťahu k obchodným bankám. Rôznymi nástrojmi, ako diskontná sadzba, operácie na voľnom trhu, stanovenie povinných rezerv, emisná banka ovplyvňuje množstvo peňazí v obehu, objem úverov a výšku úrokovej miery a tým aj politiku obchodných bánk.

Kurz meny vyjadruje pomer, v akom sa domáca mena zamieňa za zahraničné meny. Posilňovanie kurzu domácej meny má za následok zlacňovanie dovozov a tým znižovanie nákladov vyjadrených v domácej mene. Oslabovanie kurzu (devalvácia) znamená zdražovanie a preto obmedzovanie dovozov a na druhej strane podporu domáceho exportu.

Inflačné procesy znižujú spoľahlivosť všetkých podnikových kalkulácií, investičných prepočtov a plánov peňažných príjmov a výdavkov.

Finančný manažér musí stav a vývoj uvedených faktorov starostlivo sledovať a vyvodzovať zo získaných poznatkov závery, ktoré zohľadní vo finančnom plánovaní.

2 Praktická časť

2.1 Hospodársky výsledok – výpočet bilančného zisku

Firma *NABYMAX, a.s.*, zaoberajúca sa výrobou nábytku, má nerozdelený zisk z minulých období v celkovej výške 1 900 000,- Sk. V istom roku v dôsledku predaja už odpísanej budovy rekreačného zariadenia sa hospodársky výsledok ešte vylepšil a spoločnosť vykázala nasledovné výnosy a náklady:

Výnosy	tržby z predaja výrobkov	22 000 000,- Sk
	výnosy z finančných investícií	1 500 000,- Sk
	predaj cenných papierov	1 600 000,- Sk
	predaj rekreačného zariadenia	2 000 000,- Sk
Náklady	materiálové náklady	12 000 000,- Sk
	mzdové náklady	3 600 000,- Sk
	odpisy	1 500 000,- Sk
	ostatné prevádzkové náklady	1 000 000,- Sk
	platené úroky	2 700 000,- Sk
	cena obstarania predaných cenných papierov	1 200 000,- Sk
	dar pre základnú školu	100 000,- Sk

Úloha:

Vypočítajte bilančný zisk (zisk po zdanení na rozdelenie) spoločnosti, ak spoločnosť odvádza do rezervného fondu minimálny prídel podľa Obchodného zákonníka.

Riešenie:

Prevádzkový výsledok:

$$22\,000\,000 - (12\,000\,000 + 3\,600\,000 + 1\,500\,000 + 1\,000\,000) = 3\,900\,000,- \text{ Sk}$$

Finančný výsledok:

$$(1\,500\,000 + 1\,600\,000) - (2\,700\,000 + 1\,200\,000) = -800\,000,- \text{ Sk}$$

Mimoriadny výsledok:

$$2\,000\,000 - 100\,000 = 1\,900\,000,- \text{ Sk}$$

Hospodársky výsledok pred zdanením:

27 100 000 – 22 100 000

= 5 000 000,- Sk

Daň 19 %

- 950 000,- Sk

Hospodársky výsledok po zdanení

= 4 050 000,- Sk

Prídel do RF 10 %

- 405 000,- Sk

3 645 000,- Sk

Nerozdelený zisk z minulého obdobia

1 900 000,- Sk

Bilančný zisk

= 5 545 000,- Sk

2.2 Výpočet cash flow

Akciová spoločnosť *LIPPEK* zostavila na konci účtovného obdobia výkaz ziskov a strát a súvahu. V rámci povinných účtovných výkazov je potrebné zostaviť ešte výkaz o peňažných tokoch. Nárok na dividendy za minulé účtovné obdobie bol 10 000 000,- Sk a spoločnosť ich vyplátila v bežnom účtovnom období. Položka finančný majetok (pre zjednodušenie) obsahuje len peňažné prostriedky. Údaje v tabuľkách sú v mil. Sk.

SÚVAHA					
AKTÍVA	Začiatok obdobia	Koniec obdobia	PASÍVA	Začiatok obdobia	Koniec obdobia
Investičný majetok nadobúdacía cena	200	200	Vlastné imanie	100	122,4
Oprávky	80	100	z toho:		
Zostatková cena	120	100	Zisk bežného obdobia	20	32,4
Zásoby	50	60	Dlhodobé záväzky	60	40
Pohľadávky	20	25	Krátkodobé záväzky	40	45
Finančný majetok	10	22,4			
Suma aktív	200	207,4	Suma pasív	200	207,4

Výkaz ziskov a strát

Výnosy	280
- odpisy	20
- ostatné náklady	220
Hospodársky výsledok pred zdanením	40
Daň	7,6
Hospodársky výsledok po zdanením	32,4

Úloha:

Zostavte pre *LIPPEK, a. s.*, výkaz o peňažných tokoch (cash flow) nepriamou metódou.

Riešenie:

Výkaz o peňažných tokoch (cash flow)

Začiatkový stav peňažných prostriedkov	10
Zisk po zdanení	32,4
+ odpisy	20
- prírastok zásob	-10
- prírastok pohľadávok	-5
- úbytok dlhodobých záväzkov	-20
+ prírastok krátkodobých záväzkov	5
- dividendy	-10
Čistý peňažný tok	12,4
Stav peňažných prostriedkov na konci účtovného obdobia	22,4

3 Kontrolné otázky a úlohy

3.1 Otázky a úlohy

1.) Vysvetlite pojem hospodársky výsledok podniku.

2.) Vymenujte a charakterizujte funkcie zisku.

3.) Vysvetlite pojem cash flow.

4.) Vymenujte a charakterizujte finančné ciele podniku.

5.) Příklad – Výpočet bilančného zisku

V spoločnosti *NABYMAX, a.s.*, mali v predchádzajúcom roku stratu vo výške 400 000,- Sk. Uplatnením racionalizačných opatrení dosiahla spoločnosť v danom roku kladný hospodársky výsledok. Výnosy a náklady sú takéto:

Výnosy	tržby z predaja tovarov	600 000,- Sk
	tržby z predaja výrobkov	1 100 000,- Sk
	výnosy z finančných investícií	300 000,- Sk
	výnosy z finančného majetku	100 000,- Sk
	predaj odpísaného stroja	50 000,- Sk
Náklady	náklady na predaný tovar	400 000,- Sk
	materiálové náklady	500 000,- Sk
	mzdové náklady	200 000,- Sk
	odpisy	200 000,- Sk
	ostatné prevádzkové náklady	50 000,- Sk
	platené úroky	100 000,- Sk

Úloha: Vypočítajte bilančný zisk spoločnosti, ak do rezervného fondu spoločnosť odvádza 15% z čistého zisku.

6.) Príklad – Výpočet cash flow

Akciová spoločnosť *LIPPEK* potrebuje v rámci povinných účtovných výkazov zostaviť na konci účtovného obdobia okrem výkazu ziskov a strát a súvahy ešte výkaz o peňažných tokoch. Nárok na dividendy za minulé účtovné obdobie bol 80 000 000,- Sk a spoločnosť ich vyplatila v bežnom účtovnom období. Položka finančný majetok (pre zjednodušenie) obsahuje len peňažné prostriedky. Údaje v tabuľkách sú v mil. Sk.

SÚVAHA					
AKTÍVA	Začiatok obdobia	Koniec obdobia	PASÍVA	Začiatok obdobia	Koniec obdobia
Investičný majetok			Vlastné imanie	390	439,6
nadobúdacía cena	500	500	z toho:		
Oprávky	230	350	Zisk bežného obdobia	250	129,6
Zostatková cena	270	150	Dlhodobé záväzky	90	60
Zásoby	140	110	Krátkodobé záväzky	40	60
Pohľadávky	65	85			
Finančný majetok	45	214,6			
Suma aktív	520	559,6	Suma pasív	520	559,6

Výkaz ziskov a strát

Výnosy	500
- odpisy	120
- ostatné náklady	220
Hospodársky výsledok pred zdanením	160
Daň	30,4
Hospodársky výsledok po zdanení	129,6

Úloha: Zostavte pre spoločnosť *LIPPEK, a. s.*, výkaz o peňažných tokoch nepriamou metódou.

3.2 Odpovede na otázky a riešenie úloh

1.) *Hospodársky výsledok podniku je definovaný ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi. Pokiaľ prevyšujú výnosy náklady, ide o zisk, ak prevyšujú náklady výnosy, ide o stratu.*

2.) *Zisk plní tieto dôležité funkcie:*

a.) *kritériálna funkcia je kritériom pre rozhodovanie o všetkých základných otázkach ekonomiky podniku – o objeme výroby, nových výrobkoch, investíciách,*

b.) *rozvojová funkcia je hlavným zdrojom akumulácie, t.j. tvorby finančných zdrojov pre ďalší rozvoj podniku,*

c.) *rozdeľovacia funkcia je základom rozdeľovania čistých dôchodkov medzi podnik a štát,*

d.) *motivačná funkcia je motívom podnikania a môže byť základom hmotnej zainteresovanosti pracovníkov podniku.*

3.) *Pojmom **cash flow** sa všeobecne označuje pohyb peňažných tokov, náplňou ktorých sú najrôznejšie peňažné príjmy a výdavky. Cash flow je reálny pohyb (tok) peňazí v podniku.*

4.) ***Finančné ciele podniku** sú rozhodujúcou súčasťou podnikových cieľov z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska, sú základom kritérií pre rozhodovanie rôznych alternatív a pre hodnotenie celkovej efektívnosti podnikania.*

a.) *platobná schopnosť (likvidita podniku) - vyjadruje jeho schopnosť kryť peňažnými prostriedkami svoje záväzky v danej výške a v danom čase,*

b.) *likvidita majetku,*

c.) *ziskovosť (rentabilita) - znamená schopnosť výrobku, produktu podniku prinášať zisk.*

5.) Výpočet bilančného zisku

Prevádzkový výsledok:

$$1\,700\,000 - (400\,000 + 500\,000 + 200\,000 + 200\,000 + 50\,000) = 350\,000,- \text{ Sk}$$

Finančný výsledok:

$$(300\,000 + 100\,000) - 100\,000 = 300\,000,- \text{ Sk}$$

$$\text{Mimoriadny výsledok:} = 50\,000,- \text{ Sk}$$

Hospodársky výsledok pred zdanením:

$$2\,150\,000 - 1\,450\,000 = 700\,000,- \text{ Sk}$$

$$\text{Daň 19 \%} - 133\,000,- \text{ Sk}$$

$$\text{Hospodársky výsledok po zdanení} = 567\,000,- \text{ Sk}$$

$$\text{Prídel do RF 15 \%} - 85\,050,- \text{ Sk}$$

$$481\,950,- \text{ Sk}$$

$$\text{Nerozdelený zisk z minulého obdobia} = 50\,000,- \text{ Sk}$$

$$\text{Bilančný zisk} = 531\,950,- \text{ Sk}$$

6.) Výpočet cash flow

Výkaz o peňažných tokoch (cash flow)

Začiatocný stav peňažných prostriedkov	45
Zisk po zdanení	129,6
+ odpisy	120
- prírastok zásob	-30
- prírastok pohľadávok	-20
- úbytok dlhodobých záväzkov	-30
+ prírastok krátkodobých záväzkov	20
- dividendy	-20
Čistý peňažný tok	169,6
Stav peňažných prostriedkov na konci účtovného obdobia	214,6

4 Použitá literatúra a informačné zdroje

- [1] Kupkovič M. a kol.: Podnikové hospodárstvo, Ekonomická univerzita Bratislava, 1995.
- [2] Majdúchová H. a kol.: Podnikové hospodárstvo praktikum, Vydavateľstvo Ekonóm, 2006.